

Народны пісьменнік БССР М. Ц. Лынькоў

ДА 80-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ

Упершыню ён выпрабаваў свае сілы ў літаратуры ў 1919 годзе. Тады ў армейскай газеце з'явіўся яго невялікі верш. Пазней стаў актыўным селькорам бабрўйскай акруговай газеты «Камуніст», а потым і супрацоўнікам яе. У мінулым засталіся нялёгкае дзяцінства ў роднай вёсцы Зазыбы Лёзненскага раёна, вучоба ў Рагачоўскай настаўніцкай семінарыі, удзел у арганізацыі першых органаў Савецкай улады ў вёсцы, абароне яе першых заваёў, разгроме банд на Падессі. Гады, праведзеныя ў рэдакцыі, гаварыў пазней Міхаіл Ціханавіч, — «зрабілі мяне камуністам. Яны далучылі мяне да актыўнага грамадскага і культурнага жыцця краіны. Гэта работа дапамагла мне стаць пісьменнікам».

У газеце з'явілася і першае апавяданне Міхася Лынькова «Чыгунныя песні». Затым выйшлі «Гой», «Над Бугам», «Крот», «Гома», якія склалі першую кнігу «Апавяданні».

У 1930 годзе М. Лынькоў пераехаў у Мінск. Працаваў у Дзяржаўным выдавецтве БССР, а пасля першага з'езда пісьменнікаў рэспублікі — сакратаром праўлення Саюза пісьменнікаў БССР і рэдактарам часопіса «Полымя рэвалюцыі». У гэты час убачылі свет зборнікі яго апавяданняў «Саўка-агіцірнік», «На вялікай хвалі», «Баян» і раман «На чыр-

воных лядах». Тэматыка гэтых твораў разнастайная, галоўнае ў іх — паказ новых узаемаадносін, стваральнай працы, якія пераўтвараюць людзей.

Міхаіл Ціханавіч удзельнічаў у вызваленчым походзе Чырвонай Арміі ў Заходнюю Беларусь, рэдагаваў ваенную газету «Беларуская звязда». Тады ж выйшаў і зборнік «Сустрэчы», у якім ён расказаў аб жыцці і барацьбе працоўнага народа на «ўсходніх кресах» ва ўмовах белапольскага прыгнёту.

Да пісьменніка рана прыйшла слава знатана дзіцячых душ, іх характараў. Аповесці «Мінолка-паравоз», «Пра смелага ваяку Мішку і яго слаўных таварышаў», апавяданне «Янка-парашуціст» — любімыя кнігі не аднаго пакалення дзяцей.

Міхась Лынькоў быў першым беларускім пісьменнікам, якога захапіла тэма лёсу дзяцей у гады Вялікай Айчыннай вайны. Дарэчы, з самага пачатку яе ён быў у арміі, рэдагаваў газету «За Савецкую Беларусь». Яшчэ ў 1942 годзе стаў збіраць матэрыялы для рамана «Векапомныя дні», над якім працаваў больш пятнаццаці гадоў, некалькі разоў грунтоўна перапрацоўваючы. У 1968 годзе за гэты твор яму была прысуджана Дзяржаўная

прэмія БССР імя Я. Коласа.

Вялікую літаратурную работу пісьменнік спалучаў з актыўнай грамадскай дзейнасцю. М. Лынькоў неаднаразова як член урадавай дэлегацыі БССР удзельнічаў у рабоце ААН. Выбраўся дэпутатам Вярхоўнага Савета рэспублікі. Шмат гадоў узначальваў Саюз пісьменнікаў БССР. У 1936 годзе быў выбраны членам-карэспандэнтам АН БССР, у 1953 годзе — акадэмікам.

Адзін з патрыярхаў беларускай літаратуры, ён не цураўся творчасці маладых, шмат працаваў з імі, пісаў рэцэнзі на іх першыя творы. А яго даследаванні творчасці Я. Купалы, Я. Коласа, А. Чэхавы, Л. Талстога, Р. Тагора, пераклады твораў М. Горкага і М. Ціханавы гавораць аб незвычайных здольнасцях М. Лынькова як крытыка, літаратуразнаўца, перакладчыка.

Камуністычная партыя і Савецкі ўрад высока ацанілі творчасць Міхаіла Ціханавіча — ён быў узнагароджаны трыма ордэнамі Леніна, двума ордэнамі Працоўнага Чырвонага Сцяга, ордэнамі Кастрычніцкай Рэвалюцыі і Чырвонай Зоркі. Усе сілы сваёй шчодрой душы, вялікага, светлага таленту пісьменнік аддаў народу, пакінуўшы яму нестарэючыя кнігі, якія знайшлі дарогу да сэрца чытача.

(БЕЛТА).